

TEZA:

Obwiniony radca prawny w okresie od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku nie wypełnił obowiązku doskonalenia zawodowego wynikającego z Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i z Regulaminu zasad wypełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku tj. nie wziął udziału w okresie szkoleniowym 2018-2020 w żadnym szkoleniu, co uzasadnia wymierzenie mu kary nagany.

WO - 62/22**ORZECZENIE****z dnia 4 sierpnia 2022 r.****Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie****w składzie:**

Przewodniczący: S WSD Tomasz Jankowski

Sędziowie: S WSD Wiesław Kmiotek

S WSD Daniela Sosin /sprawozdawca/

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Konrada Mazura po rozpoznaniu w dniu 4 sierpnia 2022 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego P. I. (...) obwinionego o to, że w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2020 roku w (...) nie wypełnił obowiązku doskonalenia zawodowego wynikającego z Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku, tj. nie wziął udziału w okresie szkoleniowym 2018-2020 w żadnym szkoleniu, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2020, poz. 75.) w zw. z art. 6, art. 14 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i § 7 ust. 1 Uchwały nr 103/IX/2015 KIRP z dnia 11 grudnia 2015 r. (tekst jednolity: Uchwała nr 295/X/2018 Prezydium KRRP z dnia 12 lipca 2018 r.) w sprawie Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku, w sposób zawiniony nienależycie wykonywał czynności zawodowe i uchybił ślubowaniu radcowskiemu oraz zasadom kodeksu

etyki zawodowej z powodu odwołania obrońcy obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP z dnia 8 listopada 2021 r., sygn. akt OSD - 73/21

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie w całości;
2. na podstawie art. 624 kpk w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych zwalnia obwinionego radcę prawnego P. I. od ponoszenia kosztów postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Odwoławczym i obciąża tymi kosztami Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Orzeczeniem z dnia 8 listopada 2021 roku Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych, sygn. akt OSD-73/21 w pkt 1 orzeczenia uznał obwinionego radcę prawnego P. I. za winnego popełnienia zarzuczonego mu przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że w okresie od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku w (...) nie wypełnił obowiązku doskonalenia zawodowego wynikającego z Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i z Regulaminu zasad wypełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku tj. nie wziął udziału w okresie szkoleniowym 2018-2020 w żadnym szkoleniu i wymierzył mu karę nagany oraz zasądził od obwinionego na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych kwotę 1936,00 zł tytułem kosztów postępowania dyscyplinarnego (pkt 2 orzeczenia).

Uzasadniając orzeczenie Sąd I instancji wskazał, że obwiniony nie wypełnił w okresie od 2018 roku do 2020 roku obowiązku doskonalenia zawodowego i nie uzyskał żadnych punktów szkoleniowych, co jest w niniejszej sprawie bezsporne i co w ocenie Sądu I instancji stanowi oczywiste naruszenie opisanych wyżej zasad etyki zawodowej.

W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że w aktualnym stanie prawnym, istnieje zarówno przepis nakładający na radców prawnych obowiązek doskonalenia zawodowego, jak i podstawa prawna do określenia przez Krajową Radę Radców Prawnych konkretnych powinności radców prawnych z tego obowiązku wynikających. Podstawy tej kompetencji należy upatrywać w art. 60 pkt 8 lit. h ustawy o radcach prawnych. Nie ulega wątpliwości, że obowiązek ten ciąży na radcach prawnych z racji posiadania statusu zawodowego radcy prawnego i jest konsekwencją tego statusu. Obowiązek ten, skonkretyzowany postanowieniami uchwał podejmowanych przez Krajową Radę Radców Prawnych na podstawie art. 60 pkt 8 lit. h, służy zapewnieniu należytego wykonywania

zawodu radcy prawnego poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych radców prawnych. W rezultacie regulaminy wydane przez KRRP dotyczące zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego są dla radców prawnych wiążące, a niewypełnienie wynikających z nich obowiązków stanowi, co do zasady, delikt dyscyplinarny.

W ocenie Sądu I instancji w przeciągu trzyletniego okresu szkoleniowego zakończonego w 2020 roku dostępnych było wiele propozycji odbycia wymaganych szkoleń zawodowych umożliwiających z łatwością uzyskanie 40 punktów szkoleniowych. Obwiniony nie podjął nawet próby skorzystania z tych możliwości. Nie wykazał też, aby skorzystał z innych form doskonalenia zawodowego organizowanych przez inny podmiot niż organ samorządu radcowskiego.

Godzi się wskazać, że Obwiniony w piśmie z dnia 23 czerwca 2021 r. będącym odpowiedzią na wezwanie dziekańskie z dnia 14 czerwca 2021 r. wyjaśniając powód braku uczestnictwa w szkoleniach zawodowych wskazał, że w listopadzie 2021 r. przechodzi na emeryturę i „przenosi kancelarię na swoich następców”.

Dodatkowo, w toku postępowania prowadzonego przez Rzecznika Dyscyplinarnego Obwiniony przyznał się do zarzucanego mu czynu wskazując, iż nie brał udziału w szkoleniach zawodowych z uwagi na brak sensu uczestnictwa w nich, albowiem tematyka szkoleń dotyczyła kwestii, którymi Obwiniony zajmuje się na co dzień wykonując zawód.

Od powołanego wyżej orzeczenia I instancji odwołanie wniosła córka Obwinionego, radca prawny P. S., działająca w tym przypadku jako obrońca Obwinionego, wnosząc o uznanie radcy prawnego P. I. za niewinnego popełnienia zarzucanych mu czynów, tj. niedochowanie obowiązku szkolenia z jego winy z uwagi na brak świadomości istnienia tego obowiązku w związku z ciężką i nieodwracalną chorobą obwinionego.

W uzasadnieniu odwołania obrońca powołując się na przedłożone zaświadczenie lekarskie wskazała, że obwiniony cierpi na potocznie nazywaną chorobę Alzheimera, zaś wyniki badań potwierdziły, że choroba rozwija się od kilku lat powodując zaburzenia pamięci, zaburzenia mowy, logicznego i jasnego wysławiania się oraz ogólne otępienie. Wszystko to spowodowało, że obwiniony nie pamiętał o obowiązku szkolenia.

Nadto, obrońca wniosła w odwołaniu o zwolnienie obwinionego z kosztów postępowania dyscyplinarnego z uwagi na bardzo trudną sytuację życiowo finansową i niemożliwość poniesienia zasądzonych należności. Na dowód powyższego do odwołania załączyła potwierdzenie wypłaty świadczenia emerytalnego obwinionego za styczeń 2022 r. z którego wynika, że obwiniony otrzymuje świadczenie emerytalne w kwocie 1492,88 zł.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zważył co następuje.

Odwołanie nie jest zasadne i nie zasługujące na uwzględnienie a w konsekwencji orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 11 marca 2022 r., sygn. akt D-7/22 należało utrzymać w mocy.

Zgodnie z treścią przepisu art. 74¹ pkt 1 Ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Odpowiednie stosowanie przepisów prawa jest czynnością polegającą na stosowaniu odpowiednich przepisów bez żadnych modyfikacji, stosowanie przepisów z pewnymi modyfikacjami oraz nie stosowaniu przepisów, które ze względu na ich bezprzedmiotowość lub sprzeczność z przepisami ustanowionymi dla tych stosunków, do których miały być stosowane odpowiednio, nie mogą być w ogóle stosowane.

Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 455 kpk. Sąd odwoławczy jest zobowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 437 § 1-2 kpk po rozpoznaniu środka odwoławczego sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części.

Obowiązek doksztalcania zawodowego wynika z art. 14 pkt 1 i pkt 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zasady wypełniania przez radcę prawnego obowiązku doskonalenia zawodowego zawarte zostały w Regulaminie zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku. Zgodnie z regułą powinnego zachowania się określoną w art. 14 ust 1 i ust 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, obowiązkiem radcy prawnego jest dbałość o rozwój zawodowy poprzez kształcenie ustawiczne oraz branie udziału w szkoleniach zawodowych na zasadach określonych przez właściwy organ samorządu, a niewykonanie obowiązku szkoleniowego jest naruszeniem tych norm i zasad. Obwiniony radca prawny nie uzyskał wymaganej liczby punktów szkoleniowych w cyklu szkoleniowym 2018-2020, co zresztą sam potwierdził w piśmie skierowanym Dziekana Rady OIRP z dnia 23 czerwca 2021 r., w wyjaśnieniach składanych w dniu 17 sierpnia 2021 roku oraz w odwołaniu skierowanym do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego.

Zatem w świetle takich okoliczności uznać należy, iż dopuścił się on deliktu dyscyplinarnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny poprawnie dokonał oceny zachowania obwinionego radcy prawnego i prawidłowo ustalił stan faktyczny związany niewykonaniem obowiązku doksztalcania się radcy prawnego. Dokonana przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ocena dowodów nosi znamiona oceny swobodnej zgodnej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Orzeczona wobec obwinionego kara nagany jest karą sprawiedliwą, odzwierciedlającą stopień szkodliwości społecznej deliktu dyscyplinarnego, spełniającą zasady prewencji zarówno indywidualnej, jak i generalnej.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny uwzględnił wniosek obrońcy obwinionego co do zwolnienia radcy prawnego P. I. od obowiązku ponoszenia kosztów postępowania dyscyplinarnego i nie obciążył go kosztami postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym, albowiem w ocenie Sądu uzasadnia to stan zdrowia Obwinionego, jak i wysokość otrzymywanego przez niego świadczenia emerytalnego.

W zakresie kosztów postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozstrzygnął tę kwestię w oparciu o treść art. 74¹ ustawy o radcach prawnych w związku z art. 624 § 1 kpk. W myśl pierwszego z przywołanych przepisów w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Sprawa kosztów postępowania w postępowaniu dyscyplinarnym jest co prawda regulowana, ale w ocenie składu orzekającego wyłącznie co do wysokości oraz osoby (podmiotu) zobowiązanego do ich pokrycia. Przepis art. 70⁶ ustawy stanowi, że koszty postępowania dyscyplinarnego mają charakter zryczałtowany. Wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego określa, w drodze uchwały Krajowa Rada Radców Prawnych, mając na względzie przeciętne koszty postępowania, a także, że w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony. W pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych. Zatem w zakresie kwestii zwolnienia od kosztów postępowania ustawa nie zawiera regulacji i jest potrzeba sięgnięcia do regulacji ogólnej. Dlatego właśnie przywołano art. 624 § 1 kpk, zgodnie z którym sąd może zwolnić oskarżonego lub oskarżyciela posiłkowego w całości lub w części od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, jeżeli istnieją podstawy do uznania, że uiszczenie ich byłoby dla nich zbyt uciążliwe ze względu na sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów, jak również wtedy, gdy przemawiają za tym względy słuszności. Koszty orzeczone przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny były konsekwencją wydania orzeczenia, w którym obwiniony został

uznany za winnego popełniania zarzucanego mu czynu. Stąd też prawidłowym było również orzeczenie zryczałtowanych kosztów w I instancji. W postępowaniu odwoławczym WSD widząc motywy, jakimi kierował się odwołujący, uznał że zasądzanie kolejnych kosztów - tym razem przed WSD - byłoby niewspółmierne do orzeczonej kary i czynu. Dlatego kierując się przesłanką względów słuszności odstąpiono od orzeczenia tych kosztów. W poglądach przedstawicieli doktryny karnej, względy słuszności nie są związane z sytuacją rodzinną, majątkową czy dochodami oskarżonego oskarżyciela posiłkowego lub prywatnego, lecz z innymi szczególnymi okolicznościami tego samego postępowania, które wskazują na to, że ta osoba, w tej wyjątkowej sprawie nie powinna ponieść kosztów sądowych. Skład orzekający w niniejszym postępowaniu mając na uwadze wagę czynu oraz treść odwołania obwinionego radcy prawnego zdecydował się na zwolnienie od ich ponoszenia w tym postępowaniu.

Z tych względów Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie orzekł jak w sentencji orzeczenia.

Sąd Odwoławczy nie dopatrył się również przesłanek zastosowania z urzędu art. 439 kpk lub art. 440 kpk.